

Toimintasuunnitelma 2021–2023

Yhdistyksen varsinainen kokous

Sisällys

Johdanto	1
Strateginen tavoite 1: Kilpailu- ja valmennustoiminta tarjoaa mahdollisuuden rakentaa yksilöllisiä opintopolkuja huippuosaamiseen ja se parantaa oppimistuloksia	2
Strateginen tavoite 2: Kilpailu- ja valmennustoiminta luo uutta osaamista ja kyvykkyksiä ja uudistuu työelämän tarpeita ennakoiden	3
Strateginen tavoite 3: Kilpailutoimintaan osallistuneiden työllistyminen, yrittäjäksi ryhtyminen ja jatko-opintoihin sijoittuminen lisääntyvät	4
Strateginen tavoite 4: Kilpailu- ja valmennustoiminta tarjoaa mahdollisuuden toisilta oppimiseen sekä innostaa yksilöitä, työelämää ja oppilaitoksia jatkuvaan oppimiseen (opettajat/opiskelijat/oppilaitosjohto)	5
Strateginen tavoite 5: Kilpailu- ja valmennustoiminta lisää tietoisuutta ammatillisesta koulutuksesta ja sen tarjoamista mahdollisuuksista sekä parantaa vetovoimaa	6
Henkilöstön ja talouden suuntaviivat	7

Johdanto

Yhdistyksen varsinainen kokous on hyväksynyt yhdistyksen strategian *Skills Finland 2030* kokouksessaan 25.9.2019.

- Visio: Maailman parasta ammattiosaamista.
- Missio: parannamme yhdessä ammattiosaamista ja sen arvostusta sekä haastamme kasvuun, huippuosaamiseen ja kestäväen tulevaisuuden rakentamiseen.
- Arvot: avoimesti, reilusti, viisaasti, osaamisesta iloiten ja taitavasti.
- Strategisia tavoitteita määriteltiin viisi kappaletta. Niihin jokaiseen liittyy tavoitteen toteutumista mittaavat indikaattorit ja koko strategiakautta koskevat strategiset toimenpidekokonaisuudet.

Strategiaan pohjautuvassa kolmivuotisessa toimintasuunnitelmassa 2021–2023 määritellään tavoitteet kullekin strategiselle toimenpidekokonaisuudelle. Toimintasuunnitelma on hyväksytty yhdistyksen varsinaisessa kokouksessa 30.9.2020.

Strateginen tavoite 1: Kilpailu- ja valmennustoiminta tarjoaa mahdollisuuden rakentaa yksilöllisiä opintopolkuja huippuosaamiseen ja se parantaa oppimistuloksia.

Indikaattorit:

- Osallistujamäärät (Taitaja9, TaitajaPLUS, Taitaja-semifinaalit, kansainväliset kilpailut)
- Huippuosaajana toimiminen -tutkinnon osan suorittamismäärä (KOSKI)
- Kuinka moni toiminnassa mukana oleva opettaja hyödyntää ja levittää oppimaansa ja miten (osana toimijoille tehtäviä kyselyjä)
- Kilpailutehtävien hyödyntäminen (osana toimijoille tehtäviä kyselyjä)

Strateginen toimenpidekokonaisuus	Toimintasuunnitelma 2021–2023
1.1. Yksilöllisten oppimis- ja valmennuspolkujen rakentaminen	1.1. a) Kansalliset ja kansainväliset ammattitaitokilpailut muodostavat asiakaslähtöisen ja ymmärrettävän kokonaisuuden, joka mahdollistaa yksilöllisten polkujen rakentamisen.
1.2. Kilpailu- ja valmennustoiminta hyödyntäminen pedagogisena työkaluna ja oppimisprosessien kehittäjänä	1.2. a) Kansallisten ja kansainvälisten kilpailujen tehtävät ovat laajalti opetuskäytössä. 1.2. b) Erilaiset oppilaitoskilpailut ovat osa oppilaitosten arkea ja niiden käyttö pedagogisena välineenä on laajaa. 1.2. c) Huippuosaajan tutkinnon osa on laajalti käytössä. 1.2. d) Opettajien kilpailukokemuksen kautta saama oppi hyödyttää opiskelijoita ja opettajien urapolkuja.

Strateginen tavoite 2: Kilpailu- ja valmennustoiminta luo uutta osaamista ja kyvykkyyksiä ja uudistuu työelämän tarpeita ennakoiden.

Indikaattorit:

- Lajikohtaisten tulosten kehittyminen kansainvälisissä kilpailuissa (kansainvälisten kilpailujen tulosvertailut)
- Taitaja- ja TaitajaPLUS-lajien ja -sisältöjen työelämävastaavuus (Taitaja-tapahtuman auditoinnit, osana Taitaja-yhteistyökumppanikyselyä)
- Taitajassa sekä kansainvälisissä kilpailussa ja valmennuksessa mukana olevien opettajien osaamisen kehittyminen/uudistuminen (osana toimijoille tehtäviä kyselyjä sekä osana koulutuksen järjestäjille tehtävää kyselyä)
- Osallistujamäärät (samat kuin tavoitteessa 1, mutta tarkasteltuna äidinkielen ja sukupuolen mukaan + erityisopiskelijat)

Strateginen toimenpidekokonaisuus	Toimintasuunnitelma 2021–2023
2.1. Kansallisten kilpailujen kehittäminen asiakaslähtöisesti ja työelämän ja koulutuksen tarpeita ennakoivasti	2.1. a) Taitaja-kilpailulajeissa ja Taitaja9-tehtävissä on huomioitu työelämän tarpeet. 2.1. b) Taitaja-tapahtumassa tulevaisuuden osaaminen on keskeisessä roolissa.
2.2. Työelämän tarpeiden huomioiminen kansainvälisiin ammattitaitokilpailuihin osallistumisessa ja valmentautumisessa	2.2. a) Suomi osallistuu kansainvälisissä kilpailuissa kaikkiin Suomen työelämän kannalta keskeisiin lajeihin. 2.2. b) Skills Finland on yhteistyössä yritysten kanssa saanut kansainvälisiin kilpailuihin yhden uuden, Suomen työelämän kannalta tärkeän lajin.
2.3. Kaikilla tasa-arvoiset ja yhdenvertaiset mahdollisuudet kehittyä omaan huippuosaamiseensa kilpailu- ja valmennustoimintaa hyödyntäen.	2.3. a) Kaikki elinkeinoelämän sektorit/koulutusalat saavat hyötyjä kilpailu- ja valmennustoiminnasta. 2.3. b) Aliedustettuina oleville ryhmille on luotu käytäntöjä, joilla voidaan toteuttaa positiivista diskriminointia.

Strateginen tavoite 3: Kilpailutoimintaan osallistuneiden työllistyminen, yrittäjäksi ryhtyminen ja jatko-opintoihin sijoittuminen lisääntyvät.

Indikaattorit:

- Kansainvälisissä kilpailuissa ja valmennuksessa olleiden
 - työllistyminen (100 % kilpailua seuraavan vuoden viimeisenä päivänä),
 - jatko-opintoihin sijoittuminen (> 50 %) ja
 - yrittäjäksi ryhtyminen (osana kilpailijoille kansainvälisten kilpailujen jälkeen tehtävää kyselyä)

Strateginen toimenpidekokonaisuus	Toimintasuunnitelma 2021–2023
3.1. Työelämäyhteistyön laajentaminen ja tehostaminen sekä korkeakouluysteistyön käynnistäminen	3.1. Skills Finlandiin yhteistyö yritysten ja korkeakoulujen kanssa perustuu asiakaslähtöiseen ja vastavuoroiseen toimintatapaan ja sopimukseen, joissa yhteistyölle on asetettu selkeät tavoitteet.
3.2. Yrittäjyysosaaminen osaksi valmennus- ja kilpailutoimintaa	3.2. a) Skills-toiminta tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia kehittää yrittäjyysvalmiuksia. 3.2. b) Kilpailu- ja valmennustoiminnan avulla tehdään näkyväksi ja tunnetuksi yrittäjyyden eri muotoja ja mahdollisuuksia.

Strateginen tavoite 4: Kilpailu- ja valmennustoiminta tarjoaa mahdollisuuden toisilta oppimiseen sekä innostaa yksilöitä, työelämää ja oppilaitoksia jatkuvaan oppimiseen (opettajat/opiskelijat/oppilaitosjohto).

Indikaattorit:

- Kuinka monella koulutuksen järjestäjällä kilpailu- ja valmennustoimintaan osallistuminen on strategista ja miten systemaattisesti toimintaa hyödynnetään koulutuksen kehittämisessä (koulutuksen järjestäjille 5 vuoden välein tehtävä kysely, sisältöinä esim. työkalujen ja parhaiden käytäntöjen hyödyntämisaste, kilpailutehtävien hyödyntämisaste ja perustuminen strategiaan)
- Verkostojen laajuus (kv-lajipäälliköt, valmentajat, ekspertit, joukkueenjohtajat, kv-kilpailijat ja kilpailijoita tai ekspertejä lähettävät koulutuksen järjestäjät)

Strateginen toimenpidekokonaisuus	Toimintasuunnitelma 2021–2023
4.1. Kilpailu- ja valmennustoiminta benchmarkkauksen ja oppimisen mahdollistajana sekä innostajana	4.1. a) Skills-toiminta tarjoaa kannustavan ja innostavan toimintaympäristön ja mahdollisuuden aktiiviseen alueelliseen, kansalliseen ja kansainväliseen verkostoitumiseen. 4.1. b) Hyvien käytäntöjen systemaattinen levittäminen monipuolisin menetelmin on oleellinen osa kaikkea toimintaa.
4.2. Kilpailu- ja valmennustoiminta vastuullisuuden ja kestävä kehityksen toteuttajana	4.2. a) Taitaja-tapahtuma on kestävästi ja vastuullisesti toteutettu. 4.2. b) Skills Finland ja suomalainen kilpailutoiminta tunnetaan kansainvälisillä foorumeilla edelläkävijänä kestävyden ja vastuullisuuden toteuttajana.

Strateginen tavoite 5. Kilpailu- ja valmennustoiminta lisää tietoisuutta ammatillisesta koulutuksesta ja sen tarjoamista mahdollisuuksista sekä parantaa vetovoimaa.

Indikaattorit:

- Ammatillisen koulutuksen hakijamäärien kehittyminen Taitaja-järjestäjäpaikkakunnilla (Vipunen)
- Mielikuvat ammatillisesta koulutuksesta (OKM ja Skills Finlandin mielikuvatutkimus 2 vuoden välein)

Strateginen toimenpidekokonaisuus	Toimintasuunnitelma 2021–2023
5.1. Kilpailu- ja valmennustoiminnan järjestäminen ja siitä viestiminen	5.1. a) Taitaja on informatiivinen, elämyksellinen ja positiivinen tapahtuma, johon yläkoululaisten ja muiden ammatillisesta koulutuksesta kiinnostuneiden eri puolella Suomea on helppo tutustua myös digitaalisten kanavien kautta. 5.1. b) Kansainvälisissä kilpailuissa osallistutaan laajalti Suomen kannalta tärkeisiin lajeihin ja kilpailijat toimivat aktiivisina ammatillisen koulutuksen puolesta puhujina.
5.2. Kohderyhmälähtöinen toiminta ja viestintä	5.2. a) Kaikille priorisoiduille kohderyhmille on tarjolla heidän tarpeidensa mukaista toimintaa ja viestintää oikeiden kanavien välityksellä.

Henkilöstön ja talouden suuntaviivat

Vuonna 2021 yhdistyksen palkkalistoilla on kahdeksan kokopäivätoimista henkilöä: toiminnanjohtaja, toimistonhoitaja, Taitaja-päällikkö, viestintäpäällikkö, viestintäassistentti, verkkoviestinnän asiantuntija, huippuvalmennuspäällikkö ja johdon assistentti. Näistä verkkoviestinnän asiantuntija työskentelee opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustuksella rahoitetussa vetovoimahankkeessa määräaikaissa työsuhteessa, joka päättyy 31.12.2022. Muut työsuhteet ovat toistaiseksi voimassa olevia. Osa-aikaisia työntekijöitä ovat tekniikkapäällikkö ja TaitajaPLUS-/Abilympics-koordinaattori.

Tarvittavat muutokset henkilöstöön

- Tarve Skills Finlandin digitaalisten palvelujen laajentamiselle ja kehittämiselle lisääntyi merkittävästi koronan myötä. Digipalveluiden kehittäminen sekä ammatillisen koulutuksen tietoisuuden ja vetovoiman parantaminen edellyttävät graafisen suunnittelijan palkkaamista.
- Teija Ripattila on valittu WorldSkills Europan puheenjohtajaksi 27.9.2021–25.6.2022 väliseksi ajaksi, mikä aiheuttaa sisäisiä työjärjestelyitä työpanoksen vähentyessä.
- Mikäli WSOS-keskus perustetaan, palkataan johtaja sen vetäjäksi. Lisäksi Skills Finlandin henkilöstöstä siirtyy keskuksen käyttöön osa-aikainen työresurssi. Mahdollisen WSOS-keskuksen perustaminen edellyttää ulkopuolisen rahoituksen saantia.
- Muut muutokset pyritään hoitamaan resurssien uudelleen järjestelyin, joka voi tarkoittaa taloushallinnon digitalisointia ja henkilön palkkaamista nykyisen ostopalvelun sijaan.

Yhdistyksen ydintoimintorakenne ja sen myötä myös kustannus- ja tuottorakenne ovat pääosin vakiintuneet. Peruseriaatteena rahoituksessa on se, että Skills Finland vastaa kilpailu- ja valmennusjärjestelmän ylläpidosta ja kehittämisestä ja toimintaan osallistuvat koulutuksen järjestäjät ja yritykset omista osallistumiskustannuksistaan.

Opetus- ja kulttuuriministeriön yleisavustus on viime vuosina muodostanut yhdistyksen tuloista 15–30 prosenttia. Avustus on yhdistyksen toiminnalle ensiarvoisen tärkeä, koska se kohdentuu pääasiassa henkilöstö- ja vuokramenoihin ja muihin yleiskustannuksiin, joita ei projektirahoituksella tai avustuksilla pääsääntöisesti voi kattaa.

Koronapandemian vaikutukset toimintaan

Keväällä 2020 käynnistynyt koronapandemia on vaikuttanut ammattitaitokilpailuihin ja yhdistyksen toimintaan: Taitaja2020 -tapahtuma jouduttiin perumaan lyhyellä varoitusaajalla, Taitaja2021-tapahtuma vaihtui virtuaalitapahtumaksi, syyskuuksi suunniteltu EuroSkills Graz 2020 -tapahtuma on jouduttu siirtämään kahdesti ja se järjestetään 22.–26.9.2021 ja WorldSkills Shanghai 2021 järjestetään 12.–17.10.2022.

Taitaja2021 Oulu -tapahtumaa lähdettiin valmistelemaan niin, että se voitaisiin kaikissa olosuhteissa järjestää turvallisesti. Koronatilanteen pahetessa sekä alueellisten liikkumis- ja kokoontumisrajoitusten astuttua voimaan tehtiin päätökset uusista toteuttamistavoista, mikä mahdollisti kilpailun läpiviennin kolmea lajia lukuun ottamatta. Näiden kolmen lajin kilpailu jouduttiin perumaan vain päivää ennen finaalia alueellisen koronatilanteen äkillisen muutoksen vuoksi ja siirtämään syksyyn. Peruskoululaisille suunniteltu Taitaja9 toteutettiin perinteisten kouluissa järjestettävien kilpailujen sijasta aivan uudella tavalla virtuaalipelin avulla. Taitaja SM-kilpailun semifinaalit toteutettiin uudella hajautetulla mallilla, jossa kilpailijat tekivät kilpailutehtävät omissa oppilaitoksissaan. Normaalitylanteessa semifinaalien kilpailupaikkoja olisi ollut noin 100 ja uudessa mallissa semifinaalikelkailutilaisuuksia oli yli 500.

Skills Finlandin hallitus päätti kokouksessaan 9.9.2020, että Suomi ei osallistu EuroSkills Graz 2020 -kilpailuun koronavirustilanteen aiheuttaman epävarmuuden vuoksi.-Päätös on edelleen voimassa, eikä Suomesta osallistu kilpailijoita tai eksperttejä EuroSkills 2021 -kilpailuun. EuroSkills St. Petersburg 2023 -kilpailu järjestetään Venäjällä 16.–20.8.2023. International Abilitylympics Moscow 2022 -kilpailu erityistä tukea tarvitseville järjestetään Venäjällä toukokuussa 2022. Valmistelut osallistumiseksi tuleviin kansainvälisiin kilpailuihin on aloitettu. Lopullinen päätös osallistumisesta tehdään osallistumisen turvallisuus arvioiden. Kansainvälisten kilpailujen turvallisuusjärjestelyt arvioidaan ennen kuin lopullinen päätös osallistumisesta tehdään.

Skills Finland toimii kaikissa tilanteissa vastuullisesti ja noudattaa voimassa olevia viranomaisten ohjeita ja suosituksia. Pyrkimyksenä on taata turvalliset olosuhteet kaikille verkostossa toimiville ja toimintaan osallistuville. Tautitilannetta seurataan jatkuvasti, ja tarvittaessa muutetaan käytäntöjä pikaisesti. Toiminnassa otetaan huomioon viranomaisten ohjeiden ja suositusten lisäksi keskeisten sidosryhmien, ennen muuta oppilaitosten voimassa olevat ohjeistukset ja käytännöt. Lisäksi kunnioitetaan yksilöiden omaa päätäntävaltaa.

Pandemian aikana tapahtunut digiloikka tulee pysyvästi muutamaa työelämän käytäntöjä kuten myös ammattitaitokilpailujen toteutusta. Koronapandemian aikana tapahtuneet muutokset työtavoissa ja kokouskäytännöissä jäänevät osittain pysyviksi. Digitaalisia välineitä tullaan hyödyntämään laajemmin ja monipuolisemmin, hybriditapahtumat ja -kokoukset jäävät monelta osin pysyväksi osaksi toimintaa.

Taloudellisten riskien arviointia

Yhdistyksen toimintaan lähivuosina kohdistuvat taloudelliset riskit liittyvät ennen muuta koronapandemiaan ja sen aiheuttamiin muutoksiin.

Koronan taloudelliset vaikutukset voivat näkyä tulevina vuosina niin valtion, koulutuksen järjestäjien, yritysten kuin yksilöidenkin taloudessa. Yhdistyksen kannalta suurin epävarmuus liittyy siihen, vaikuttaako taloustilanne tulevan toiminnan rahoitukseen. Välillisiä taloudellisia vaikutuksia on myös taloudellisesta tilanteesta johtuvalla mahdollisella osallistujamäärien laskulla.

Osallistujamääriin saattavat vaikuttaa myös mahdollinen viranomaisten ohjeiden ja määräysten muuttuminen koskien kokoontumisia ja tapahtumia, samoin muutokset ihmisten käyttäytymisessä ja asenteissa koskien kokoontumisia ja matkustamista.

Yhdistyksen rahoitusrakenteen monipuolistaminen on edelleen tavoitteena. Säätiöiden avustuksia haetaan aiempaa aktiivisemmin, pyritään luomaan uusia yhteistyöverkostoja, joiden kanssa voidaan tehdä projekteja kustannuksia ja resursseja jakaen sekä kehitetään aktiivisesti työelämän yhteistyötä. Toimia kustannustehokkuuden parantamiseksi ja rahoituspohjan laajentamiseksi jatketaan.

Uudet toimintatavat ja digitaaliset välineet sekä mahdollisen WSOS-keskuksen perustaminen Suomeen antavat meille mahdollisuuden vahvistaa asemaamme ammatillisen koulutuksen kentällä niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.